

Oligofreniforeningens virksomhed 1. januar 2022-30.juni 2023

Oligofreniforeningen, Lyseng Allé 15, 8270 Højbjerg
Tlf. 42 65 40 94, CVR 13 45 41 40, info@oliforeningen.dk, info@oligo.nu

Oligofreniforeningens virksomhed 1. januar 2021-30. juni 2022

Foreningens ledelse:

Gennem perioden har Oligofreniforeningens bestyrelse bestået af:

Speciallæge i psykiatri *Kurt Sørensen*, Risskov (formand)
Fhv. afdelingslæge *Ulla Jacobsen*, Vejle
Fysioterapeut *Marianne Haurdahl*, Risskov
Informationsmedarbejder, cand. mag. *Dorte Eifer*, Stautrup
Fhv. områdechef *Klavs Bo Persson*, Randers

Ved den ordinære generalforsamling 24. november 2022 genvalgte bestyrelsen.

Aut. psykolog, cand psych. *Anne Mette Sørensen* nyvalgte som intern revisor, mens *Kovsted og Skovgaard, Statsautoriseret revisorpartnerskab*, Risskov genvalgte som ekstern revisor.

Medlemstal

Foreningens medlemstal er svagt stigende, som det fremgår af tabellerne:

Dato	Medlemstal
31-12-17	87
31-12-18	137
31-12-19	164
31-12-20	176
31-12-21	180
30-12-22	170
30-06-23	191 ¹

Ved udsendelse af kontingentopkrævning for 2022 henleddes opmærksomheden på, at manglende betaling kunne medføre ophævelse af medlemskabet. Efter endnu en påmindelse besluttedes det at betragte de ca. 10 procent, der ikke betalte som udmeldte. Formentlig har det midlertidige medlemskab været motiveret af de rabatter, der blev tilbudt ved indmeldelsen, hvilket naturligvis er helt legitimt.

Medlemmernes geografiske fordeling fremgår af den følgende tabel:

¹Opgjort medio juni 2023

Medlemmernes geografiske fordeling	
Region Hovedstaden	23
Region Sjælland	31
Region Syddanmark	26
Region Midtjylland	83
Region Nordjylland	23
Udland (Norge, Færøerne, Filippinerne)	4
I alt	190

Kontingent til foreningen afhænger af, hvor mange personer medlemskabet omfatter. (individuelt medlemskab: 100 kr. årligt, arbejdspladser med mindre end 25 medarbejdere: 250 kr. årligt, med 25-49 medarbejdere: 500 kr. årligt, mere end 50 medarbejdere: 1.000 kr. årligt). Af tabellen fremgår, at foreningen har kontakt til langt flere, end de "nøgne" medlemstal viser, og medlemstal er stigende, som det fremgår af tabellen:

Medlemmer fordelt på medlemskabstyper

Personligt medlemskab	103
Lille medlemskab (0-24 personer)	36
Stort medlemskab (25-49 personer)	45
XL medlemskab	7
I alt	191

Det vides, at en del af de personlige medlemmer er fagprofessionelle indenfor socialektoren. Vi kan imidlertid også glæde os over, at en stadig større del af de personlige medlemmer er pårørende til udviklingshæmmede mennesker, formentlig mere end halvdelen.

Foreningens aktiviteter 2022-23

Oligofreniforeningens virksomhed har i 2022 og den forløbne del af 2023 væsentligst begrænset sig til at sikre driften af Center for Oligofrenipsykiatri, der skal omtales nærmere nedenfor.

Af økonomiske grunde har der ikke været muligheder for at støtte andre initiativer, der kan bedre udviklingshæmmede menneskers livskvalitet, jf. foreningens vedtægter.

Center for Oligofrenipsykiatri

Centret havde indtil efteråret 2021 til huse i lejede kontorlokaler i Skødstrup ved Aarhus. Imidlertid udgjorde mistede indtægter på grund af covid19 pandemien en så stor økonomisk belastning, at det var nødvendigt at finde billigere lokaler for at sikre dets overlevelse. Som en storslået gestus tilbød Diakonhøjskolen i Aarhus – Via University College i denne situation, at centret for en symbolsk betaling kunne disponere over et egnet lokale, et tilbud, der blev modtaget med taknemmelighed.

Personale

Centret har i 2022-23 haft følgende medarbejdere, der er ansat på overenskomstmæssige vilkår:

Informationsmedarbejder og daglig leder, cand. mag. *Dorte Eifer* (34 timer/uge)

Journalist, cand. mag. (musikterapi) *Mette Egelund Olsen* (12 timer/uge)

Indtil maj 2022 varetog Konsulentfirmaet Munk Hansen APS på timebasis centrets regnskabsmæssige funktioner. Denne funktion er nu overgået til regnskabskonsulent *Cate Lynggaard Petersen*

Følgende har virket som frivillige og ulønnede medarbejdere:

Historiker, mag. art. *Finn Andersen*, PhD

Pædagog *Lea Mørkøre Costello*

Fhv. afdelingslæge *Ulla Jacobsen*

Psykolog, mag. art. *Per Lindsø Larsen*

Aut. psykolog, cand. psych. *Anne Mette Sørensen*

Fhv. overlæge, speciallæge i psykiatri *Kurt Sørensen*, der tillige har fungeret som ulønnet centerleder.

Fuldmægtig, cand. jur. *Anne Marie Thyrring*

Centrets aktiviteter

Rådgivning

Som tidligere har en af centrets væsentlige aktiviteter bestået i formidling af viden om psykiatri og udviklingshæmning. I et stort antal tilfælde har centret kunnet rådgive bl.a. pårørende, pædagoger, læger (herunder psykiatriske afdelinger), offentlige myndigheder, pressen, sagsbehandlere og studerende i psykiatriske spørgsmål. Centret har bl.a. bidraget med materiale til LEV Bladets temanummer om intelligens og til samme forenings igangværende kortlægning af behovet for regelmæssige helbredscheck.

Blandt andre henvendelser skal nævnes, at adskillige pårørende ønsker mere fyldestgørende (og uvildig?) information om bl.a. medicinbivirkninger, end de har fået i det offentlige system.

Ofte har rådgivningen bestået i oplysning om, hvor der kan søges yderligere hjælp, men mere komplekse problemstillinger optræder også. Disse forespørgsler har ofte krævet besvarelser af nærmest videnskabelig karakter og har indebåret omfattende litteratursøgninger.

En del forespørgsler handler om, hvor der kan tilbydes behandling og især samtaler til mennesker med udviklingshæmning. Centret har etableret kontakt til interesserede og erfarne psykologer på

Sjælland, således at hele landet er dækket. Vi modtager fortsat gerne henvendelser fra psykologer, der måtte være interesserede i at indgå i et netværk af "oligofrenipsykologer". Centret kan ligeledes henvise til den lille håndfuld psykiatriske speciallæger, der har nævneværdig oligofrenipsykiatrisk erfaring.

Det skønnes, at 800-1000 årligt søger råd i centret telefonisk, via mail eller ved personligt fremmøde, men det har ikke været muligt at foretage en systematisk registrering af henvendelserne, men det er dog indtrykket, at antallet af henvendelser er svagt stigende efter et forbigående fald under coronaepidemien.

Centrets rådgivning er gratis.

Biblioteket

Centret har rådet over et omfattende bibliotek med ca. 2.000 bind. Flytningen til et mere trangt lokale betød, at en del af bibliotekets materialer måtte kasseres p.g.a. pladsmangel, herunder flere tidsskriftårgange, der imidlertid er tilgængelige på Det kongelige Bibliotek. Centret råder dog stadig over en smuk bogsamling, hvoraf en del består af ældre udgivelser af historisk interesse. Med nogen stolthed skal nævnes en komplet og sjælden samling af det, der dengang hed Nyt nordisk Tidsskrift for Abnormvæsen omfattende årgangene 1899-1966.

I det hele taget har biblioteket været af uvurderlig betydning for den handicaphistoriske forskning, der udgår fra centret.

Centrets bibliotek er fortsat præget af dets begrænsede økonomiske ressourcer. Tilgangen af nye bøger har stort set været begrænset til gaver, som vi er taknemmelige for, ligesom der ikke har været råd til at opretholde centrets tidligere tidsskriftshold.

Internettet

Centrets hjemmeside www.oligo.nu har for mange været en meget anvendt kilde til information. Således har siden i perioden 01.01.22-31.12.22 haft 205.868 besøg (2020: 145.047). På hjemmesiden bringes bl.a. fagligt relevante artikler og interviews med centrale fagpersoner, pårørende eller mennesker med udviklingshandicap. Artiklerne kan hentes på <https://oligo.nu/artikler/>.

I alt har foreningens hjemmeside (<https://oliforeningen.dk>) i 2022 haft 121.62654.163 gæster mod 48.738 i 2021.

På Facebook har centret 924 følgere (2021: 874), mens Oligofreniforeningen har 209 følgere (2021: 189).

Centret udsender med ca. 2 måneders mellemrum et nyhedsbrev, som 561 (2021 496) abonnerer på.

Blandt artikler, der er bragt i nyhedsbrevene og på hjemmesiden i 2022/23, skal nævnes:

- Demens hos mennesker med udviklingshandicap
- Faglighedens betydning for det socialpædagogiske personale på et p.g.f. 108 botilbud
- De understøtter det hele menneske

- Sommerhøjskole for udviklingshæmmede
- Misbrug og psykisk lidelse i Norge
- Lettere udviklingshæmmede i fængsel i Norge
- SOR arbejder for bedre levevilkår
- De hører stemmer
- Hvilke behandlingsmuligheder tilbyder Norge udviklingshæmmede mennesker med psykiske lidelser

Artiklerne kan læses på <https://oligo.nu/artikler>.

Konferencer

1. *Konference om **udviklingshæmmede lovovertrædere***. 28- september 2022. Antal deltagere 150 fra alle regioner.

Program:

Forskningskonsulent, PhD *Søren Holst*. Kofoedsminde: *Hvordan måler man voldsrisiko?*

Seksualvejleder, terapeut *Janne Jaaks*: *Hvordan kan man give sexologisk terapi til mennesker med udviklingshandicap, der er domsanbragte seksualkriminelle.*

Overlæge, næstformand I Retslægerådet *Mette Brandt-Christensen*: *Mentalundersøgelsens udformning – og hvordan den kan møde kritik.*

Leder *Lotte Ølgaard Nielsen*. Behandlingscentret Hammer Bakker: *Kan indretning skabe ændring i trivsel og adfærd?*

Specialanklager *Malene Christensen*, Statsadvokaten I Viborg og specialanklager *Nana Kryger la Cour*, Statsadvokaten I København: *Udgang til domsanbragte.*

2. *Konference: **Demens og udviklingshandicap***. 9. november 2022. 90 deltagere fra alle regioner.

Program:

Overlæge *Lise Cronberg Salem*, Hukommelseskliniken, Herlev Hospital: *Demens hos mennesker med udviklingshandicap set fra et neurologisk perspektiv* (online oplæg).

Konsulent *Gitta Sloma* og konsulent *Anette Vinther Mortensen*. Dementia Consulting: *Mennesker med udviklingshandicap og demens: tidlig indsats og og fokus på drømme, livskraft og perspektiver på livet.*

Afdelingsleder *Angela Østergaard Nielsen*, Vestereng, Skaarup: *Demens og udviklingshandicap I praksis – med fokus på medarbejderperspektivet.*

Ergoterapeut, Soc. D. *Gry Segoli*, Københavns Professionshøjskole: *Mennesker med udviklingshandicap og demens – opmærksomhedspunkter I forhold til organisering og metoder.*

Afdelingslæge *Ulla Jacobsen*, Center for Oligofrenipsykiatri: *For tidligt efterår – Faser I et demensforløb*.

Powerpoints fra disse konferencer kan ses på <http://www.oligo.nu/konferencer>.

3. Konference *Psykiaatri og udviklingshandicap*. 24. maj 2023.

I konferencen deltog 150 mennesker fra alle regioner, dvs. at alle pladser var udsolgte. Mange interesserede står på venteliste, og der arbejdes derfor på at arrangere en gentagelse. Som eksempel på den brede emnekreds, vi forsøger at behandle på vore konferencer, gengives programmet nedenfor:

Kl. 8.00-9.00: Indskrivning og morgenmad - mulighed for netværksdannelse **9.00-10.00**

Troels Bruun: Mennesker med udviklingshæmning har også psykiske lidelser

Troels Bruun er speciallæge i psykiatri og Ph.D fra Århus Universitet. Tidligere afsnitsansvarlig for psykiatrisk Skadestue og lukket afdeling i Regionspsykiatrien Horsens. Han har siden 2007, arbejdet med svært udviklingshæmmede, som psykiatrisk konsulent i "Landsbyen Sølund" Skanderborg kommune. Herudover holdt talrige foredrag om psykiatriske diagnoser og psykiatrisk medicin.

I sit foredrag vil han fokusere på generel viden om psykiatriske diagnoser og kort berøre det nye diagnosesystem ICD-11. Herefter vil han gennemgå de psykiatriske fænomener, i form af vildelsestilstande, der kan ses ved uafklarede og ikke erkendte fysiske sygdomme. Den nye mulighed for årskontroller hos egen læge, som der er åbnet for i 2022, vil også blive nævnt. Til slut vil han berøre de udfordringer, vi generelt har, når vi applicerer de almene diagnosekriterier på svært udviklingshæmmede, med meget besværet kommunikation, i forhold til at beskrive tanker og følelser.

10.15-11.15

Arvid Kildahl: Traumer og overgreb hos mennesker med udviklingshæmning

Arvid Nikolai Kildahl er klinisk psykolog og har arbejdet med utredning av psykiske lidelser hos mennesker med utviklingshemming/autisme i mer enn ti år. Han har PhD fra Universitetet i Oslo med tema identifikasjon av Post-traumatisk stresslidelse (PTSD) hos voksne med autisme og utviklingshemming, og forsker blant annet på traumer og traumelidelser hos mennesker med utviklingshemming.

I sitt foredrag vil han fokusere på forekomst av traumer og overgrep hos mennesker med utviklingshemming, hvilke tegn og symptomer man bør legge vekt på og som bør vekke bekymring, samt hvilke strategier en bør benytte for å avdekke traumesymptomer og PTSD hos voksne med autisme/utviklingshemming og hvordan dette kan behandles. *Bemærk at foredraget foregår på norsk.*

11.30-12.30

Carina Corfitz: En multifacetteret tilgang til borgere med udviklingshæmning og psykiatriske diagnoser

Carina Corfitz er psykolog og arbejder på et Bo- og Aktivitetscenter for voksne udviklingshæmmede i Norddjurs Kommune. En del af borgerne der har psykiatriske diagnoser i tillæg til udviklingshæmningen, hvilket øger kompleksiteten i forhold til såvel udredning som behandling og pædagogisk intervention. Det kalder på en multifacetteret tilgang, hvor de ansatte så at sige sætter ind med alle de kræfter, de har til rådighed.

I sit foredrag vil hun fokusere på hvordan en intern psykolog kan være én af de kræfter. Med afsæt i

erfaringer fra hverdagen på Bo- og Aktivitetscenter og fra funktionen som Oligofrenipsykiatrikyndig medarbejder bredt i kommunen, beskrives hvordan det at tilføje psykologfagligheden til paletten af fagligheder, kan bidrage til opgaveløsningen og vigtigst af alt, den enkelte borgers trivsel.

FROKOSTPAUSE 12.30 – 13.15

13.15-14.30

Gaia Inge Nedergaard: ADHD hos mennesker med udviklingshæmning

Gaia Inge Nedergaard er autoriseret psykolog og arbejder i Region Midt i Klinik for socialmedicin med psykologiske undersøgelser af mennesker med funktionsnedsættelser. Tidligere i Psykiatrisk klinik for ADHD og autisme og i Oligofreniklinikken i Risskov. Har siden 2002 arbejdet med mennesker med udviklingshæmning som vejleder, supervisor og underviser i Driftsområdet Psykiatri og Handicap i Aarhus kommune. Har derudover eget firma Erhvervspsykologi Gaia, hvor hun har holdt mange kurser og temadage om psykiatri og udviklingshæmning. I oplægget kommer hun ind på:

- Udviklingshæmmedes sårbarhed for psykiske lidelser.
- Kendetegn for ADHD for normalt begavede, og hvordan kendetegnene er anderledes for mennesker med udviklingshandicap.
- En live screening for ADHD ved udviklingshandicap. En deltager fra salen kan melde sig med en case på en borger, som de mistænker kan have ADHD.
- Endelig vil hun til sidst kort berøre pædagogiske tiltag, hvilke rammer og strategier der er brug for, for at mennesker med ADHD og udviklingshandicap kan deltage.

PAUSE MED KAFFE/THE OG KAGE

15.00-16.00

René Paulsen, Karoline Vingborg, Emma Jørgensen: Den sygeplejefaglige vinkel med udgangspunkt i patienten med udviklingshæmning

René Paulsen er uddannet sygeplejerske tilbage i 2003 og har været med til opstarten af psykiatrifunktionen for sygeplejersker med udgangspunkt og fokus i de mest udsatte borgere i Sønderborg Kommune. Har siden år 2017 taget en efteruddannelse i demens og psykiatri, hvorefter han blev ansat i OPUS. René har været ansat i Oligofreni ambulatoriet i Aabenraa de seneste 5 år, hvor han fungerer som Klinisk Vejleder. Er d.d. i gang med efteruddannelsen relationsbehandler.

Karoline Vingborg har været uddannet sygeplejerske siden 2013, med efterfølgende efteruddannelse i interaktiv neuropædagogik. Karoline startede på Oligofreni ambulatoriet i 2019, efter at have været tilknyttet et psykiatrisk sengeafsnit med speciale i udviklingshæmning i Esbjerg.

Emma Jørgensen er uddannet sygeplejerske i januar 2023 og har haft kendskab til Oligofreniområdet siden 2020, efter at have afviklet sin 4. semesters praktik i teamet. Hun har skrevet bachelor omhandlende den organisatoriske kompleksitet i primærsektoren, med fokus på borgere med komorbiditet. I oplægget fokuseres på:

- Den sygeplejefaglige vinkel, med udgangspunkt i patienten med udviklingshæmning.
- Hvilke interventioner iværksættes.
- Neuropædagogiske tiltag.
- Differentiering mellem somatik, psykiatri og udviklingshæmning.
- Løsningsorienterede initiativer, med udgangspunkt i tværfagligt samarbejde og relationel koordinering.

- Oplevelsen af hvordan det er at være sygeplejerskestuderende på Oligofreni ambulatoriet

Evalueringerne efter konferencen var næsten enstemmigt positive. En deltager skrev "Tak for en meget informativ og veltilrettelagt konference i går! Jeg var meget begejstret for samtlige oplæg, og var helt 'høj' i aftes af al den viden jeg havde fået! Perfekt!-" Kun 2 (begge jurister) fandt, at det akademiske niveau i et par af oplæggene ikke levede op til deres forventninger. Måske bør vi fremover tydeliggøre, at vore konferencers målgrupper er uddannelsesmæssigt meget forskelligartede, og at vi ikke udelukkende henvender os til specialister.

Kliniske konferencer

Centret afholder 2-4 gange om året kliniske konferencer, hvor sundhedspersoner og psykologer har lejlighed til at diskutere (i anonymiseret form) problematiske sager og øvrige problemstillinger.

Der har været afholdt 3 kliniske konferencer i beretningsperioden (29. april 2022, 28. oktober 2022 og 21. april 2023). Deltagerantallet har ligget konstant på 20-30, hvoraf en stor del efterhånden er faste gæster. Det præger stemningen, at deltagerne er trygge ved hinanden, således at de fremlagte sygehistorier er udgangspunkt for livlige diskussioner, hvor alle tør ytre sig.

Deltagelse i de kliniske konferencer er gratis, når bortses fra, at deltagerne forventes selv at betale for deres frokost.

Ved konferencerne har medarbejdere fra alle regioner deltaget / været repræsenteret.

Kursusaktiviteter

I beretningsperioden har foreningen kun udbudt og afholdt et traditionelt kursus:

Misbrug og udviklingshandicap. Undervisere: Socialpædagogisk konsulent *Rie Larsen* og psykolog *Jes Sølgaard*, begge Udviklingscenter Aalborg/VAMIS. 40 deltagere fra alle regioner.

På grund af det store deltagertal gentages kursus 8. november 2023 (Læs mere på www.oligo.nu)

Yoga og udviklingshandicap

Centrets daglige leder, cand- mag- *Dorte Eifer*, der også er yogainstruktør, har gennem flere år dyrket yoga med udviklingshandicappede på et bosted i Aarhus og i lighed med personalet, oplevet, at mange af "eleverne" fremtrådte mere harmoniske og afslappede. Dette var baggrunden for, at der i Skjern afholdtes et kursus for en mindre personalegruppe, der lærte at gennemføre øvelser, hvor også handicappede kunne deltage, igen med positivt udbytte, således som det er beskrevet i årsberetningen for 2020.

Med støtte fra Sundhedsministeriets udlodningspuljer deltog Dorte Eifer derefter i et kursus i Florida, hvor vægten var lagt på inkluderende yoga, dvs. yoga, hvor også handicappede kunne være med.

Efter genåbning af landet blev i oktober-december 2021 gennemført et yogaforløb over 10 gange med borgere med udviklingshandicap på bostedet Skovlund, Aarhus Nord som kursusforløb, hvor det pædagogiske personale var målgruppen.

Til brug ved kurserne har centret, støttet af Sundhedsministeriet, udviklet 30 yogakort med fotos af mennesker med udviklingshandicap. Yogakortene leveres i en praktisk æske, og de 30 kort indeholder både forslag til meditation, opvarmning, en lang række forskellige yogaøvelser og afspænding.

Med sine tydelige billeder, tegninger og tekster og en folder, der med tegninger viser grundstillingerne, kan kortene inspirere til at lave yoga enten på egen hånd eller i en gruppe, hjemme hos én selv eller i et fællesskab, eksempelvis på bosteder og aktivitetstilbud. Læs mere: <https://oligo.nu/udgivelser/yogakort/>

Kortene er købt af STU-institutioner, højskoler, dagtilbud, private, og Dorte Eifer har i uge 28 2022 deltaget på diakonhøjskolens sommerkursus for mennesker med udviklingshandicap afholdt af skolens elever.

Respons fra personale, der har købt yogakortene:

...jeg finder kortene rigtig brugbare til målgruppen...

...helt klart en anbefaling til kortene herfra...

...nemt tilgængeligt materiale - gode forklaringer...

...der er øvelser til alle forskellige udviklingsaldr...

...det er en rigtig god ide at inddrage stole til målgruppen, jeg vidste ikke man kunne lave så meget fra en stol...

De tænkes anvendt bl. a. ved personalekurser i bosteder, formentlig oftest i form af huskurser, hvor nødvendigheden af små deltagertal (max. 10-12) kan tilgodeses.

Senest har Dorte Eifer deltaget på LEVs sundhedsdag i DGI-huset i Vejle 16. maj 2023 med to yogaworkshops og interessen ser ud til at fortsætte. Dorte Eifer er således inviteret til at afholde webinar for Ergoterapeutforeningens selskab for ansatte der arbejder på oligofreniområdet i efteråret 2023 og som underviser i 2024, når PsykologCentret igangsætter et forløb over 10 gange for pædagogisk personale, som lanceres under navnet Handi-Krap.

Endelig skal nævnes, at afdelingslæge Ulla Jacobsen 16. april 2023 repræsenterede Centret ved en *Temadag for patientrådgivere og værger i Aalborg*.

Forsknings- og udviklingsvirksomhed

Historiker, mag. Art. Ph.D. Finn Andersen, har i 2021-22 fortsat arbejdet med Elev-projektet, der er en socialhistorisk og demografisk undersøgelse vedrørende 180 udviklingshæmmede børn, der, før den statslige åndssvageforsorg blev nedlagt, var anbragt på Elev Børnehjem. Som udførligt omtalt i Oligofreniforeningens årsberetning for 2019, er projektet udvidet til at omfatte grønlandske børn anbragt i Danmark. Projektet forventes afsluttet i 2024, afhængig af, om der kan skaffes fondsmidler til en ønskelig demografisk behandling af det indsamlede materiale.

Internationalt samarbejde

Oligofreniforeningen er nu medlem af *The International Association for the Scientific Study of Intellectual and Developmental Disabilities (IASSIDD)*, og forskellige internationale kontakter er genetablerede.

Ulla Jacobsen og Mette Egelund Olsen har deltaget i 13. Europäischer Kongress zu psychischer Gesundheit bei intellektueller Entwicklungsstörung, der afholdtes i Berlin i 2021 i regi af European Association for Mental Health in Intellektuel Disability (EAMHID), hvor vi også tidligere har været medlem. Det internationale samarbejde forventes i denne forbindelse at blive styrket yderligere.

Som led i det internationale samarbejde planlægges rejser til flere europæiske lande, hvor målet dels er at genetablere tidligere kontakter dels at beskrive status i forhold til psykiatri og udviklingshandicap. Vi er meget taknemmelige for Sundhedsministeriets støtte til den planlagte kortlægning. Som led i denne besøgte Mette Egelund Olsen og Lea Castello i 2021 en række centrale norske aktører som beskrevet i en artikelserie på centrets hjemmeside (www.oligo.nu). Blandt de lande, hvortil der var tætte samarbejdsrelationer indtil strukturreformen i 2007 skal, udover Norge, Skotland, England, Holland og Belgien nævnes.

Til yderligere styrkelse af det internationale samarbejde søges om midler, der muliggør dansk deltagelse i EAMHID's europæiske kongres i Helsinki til september 2023.

Behandlingsaktiviteter

I lighed med tidligere år har centret fungeret som psykiatrisk **behandlings- og undersøgelsessted**. Lovkrav har betydet, at centret officielt er registreret som sådant og undergivet tilsyn af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Indtil juni 2022 varetog centret psykiatrisk behandling af beboere på Region Nordjyllands bosted Sødisebakke i Mariager. Ved udgangen af 2021 var 107 patienter tilknyttet centret, et tal der i løbet af 1. halvår 2022 reduceredes til 96. Region Nordjylland mente da, at man selv efterhånden rådede over tilstrækkelig psykiatrisk ekspertise til at varetage det psykiatriske behandlingsarbejde på den store regionalt drevne institution, hvor 85 procent af centrets patienter boede.

Ved udgangen af juni 2023 har centret 24 indskrevne patienter (18 mænd, 6 kvinder). Selv om tallene er for små til egentlig statistisk behandling, finder vi dem alligevel tankevækkende. Med de usikkerheder, der altid er knyttet til diagnostik, især ved udviklingshandicappede mennesker, hvoraf en del kun har mangelfuldt eller helt uudviklet verbalt sprog, fordeler diagnoserne sig således i tabellen, der i nogen grad ikke følger almindelig psykiatrisk systematik:

(obs) skizofreni	2
bipolar affektiv sindslidelse	5
ADHD	2
infantil autisme	3
ocd	2
Tourette syndrom	2
Alzheimers sygdom	1
Adfærdsforstyrrelser	3
Andet	4
I alt	24

Tabellen er forsimplet, bl.a. fordi mange har flere diagnoser.

Løjnefaldende er det fx, at mindst 3 af de 6 kvinder har været udsat for seksuelle overgreb. Andre

kæmper med almindelige eksistentielle problemer.

Stort set alle har været henvist til den ordinære psykiatri, hvor selv alvorlige symptomer på sindssygdom ofte overses. Den afvigelse, der fx har ført til akut indlæggelse, evt. ved tvang, tilskrives udviklingshæmningen, og det er ikke usædvanligt, at patienten udskrives næste morgen med den besked, at der ikke er fundet tegn på sindssygdom, men at der "blot" er tale om et pædagogisk problem.

Udviklingshæmningen skygger for det psykiatriske problem, således som det er beskrevet i [De udviklingshæmmede er psykiatriens stedbørn \(bragt i jyllands-posten.dk, se mere her: <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE11439006/de-udviklingshaemmede-er-psykiatriens-stedboern/>\)](https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE11439006/de-udviklingshaemmede-er-psykiatriens-stedboern/)

Planlagte aktiviteter

Følgende kurser/konferencer er planlagte til afholdelse i 2. halvdel af 2023:

6. konference om udviklingshæmmede lovovertrædere
Aarhus 13.09.23

Kursus om misbrug og udviklingshandicap
Aarhus 08.11.23

Konference om Seksualitet og udviklingshandicap
Aarhus 15.11.23

Psykiatrdage – et nyt tilbud

På psykiatridagene tages udgangspunkt i de udfordringer, som det pædagogiske personale møder i den virkelige verden. Ved en detaljeret gennemgang "vendes hver en sten", præcist som ved en udredning og undervejs gennemgås relevante psykiatriske og psykologiske problemstillinger som paranoide tilstande, skizofreni. Seksualitet, depressioner og mani, ocd, demens og adfærdsforstyrrelser eller hvad, der måtte være relevant.

Personale, der fra dagligdagen har kendskab til "hovedpersonen" deltager og før psykiatridagen sendes et kort resume vedrørende den pågældendes historie, der kan danne udgangspunkt for diskussioner om diagnoser og behandlingsmuligheder. På en enkelt psykiatridag forventes behandling af 4 (3-5) borgeres historier.

Bogudgivelser

Som supplement til centrets grundbøger om udviklingshæmning arbejdes på en bog om det udviklingshæmmede barn. Bogen, der skrives af nogle af landets førende eksperter, forventes udsendt 7. februar 2024 ved en lancering til en bogkonference om børn og unge med udviklingshandicap. (se mere her: <https://oligo.nu/bogkonference-boern-og-unge-med-udviklingshandicap/>)

Senere samme år udsendes en bog om udviklingshæmmede lovovertrædere, hvori

behandlingsmæssige og juridiske problemstillinger mm. behandles. Denne bogudgivelse tænkes at indgå i konferencen om udviklingshæmmede domfældte i 2024.

Økonomi

Foreningens nettoomsætning var i 2022 1.076.490 kr., der resulterede i en underskud på 41.615 kr.

Underskuddet skyldes først og fremmest bortfaldet af indtægterne fra Sødisebakke i Region Nordjylland. Underskuddet er imidlertid langt mindre end det beløb, der under normale omstændigheder kom fra Region Nordjylland. Samtidigt noteres, at det er mærkbart, at man i mange kommuner har skåret ned på medarbejdernes efteruddannelse. Endelig mærker vi virkningerne af den aktuelle inflation og den negative forrentning af foreningens værdipapirer.

Uden støtte fra Sundheds- og ældreministeriets udlodningsmidler ville resultatet have været et betydeligt underskud. Vi benytter lejligheden til at takke for den støtte foreningen har modtaget.

Det detaljerede og reviderede regnskab kan rekvireres ved henvendelse til foreningen.

Sammenfatning

Sammenfattende har 2021 og 2022 været særdeles aktive år i Oligofreniforeningen, der samtidig har kunnet glæde sig over en omend beskednen medlemsfremgang og ikke-kommerciel aktivitet i alle landets regioner.

1. juli 2023

Kurt Sørensen,
formand